

Vård vid psykisk ohälsa – vad klagar unga vuxna på?

GEMENSAM ANALYS; PATIENTNÄMNDERNA OCH IVO

Gemensam analys Patientnämnderna och IVO

- Mot bakgrund av tidigare års rapporter fokuserar PAN och IVO årets gemensamma analys på unga vuxna (18-29 år) som söker vård för psykisk ohälsa. PAN och IVO har tidigare analyserat klagomål från 2020 och 2021 gällande barn i vården. Analysen från 2021 fokuserade på klagomål angående barn som mår psykiskt dåligt, och resultatet visade att många klagomål handlar om att barnen får vänta länge på att få hjälp.
- Syftet med årets analys var att titta på eventuella klagomål som kopplar an till övergången mellan barn- och vuxenvården samt att generellt belysa vilka problem unga vuxna upplever av vården. Samtliga patientnämnder har analyserat klagomål som rör unga vuxna som söker vård för psykisk ohälsa under 2022.

Urvalet

Tabell 1. Inkomna klagomål 2022 från personer i åldern 18-29 till PAN och IVO

	PAN			IVO		
	Klagomål till PAN totalt	Psykisk ohälsa	Andel psykisk ohälsa	Klagomål till IVO totalt	Psykisk ohälsa	Andel psykisk ohälsa
Kvinnor	2 914	833	29%	405	130	32%
Män	1 369	397	29%	240	99	41%
Annat eller Okänt	138	31	22%	7	2	29%
Totalt	4 421	1 261	29%	652	231	35%

- Våra siffror 2022:
 - Klagomål 18-29 år: 67
 - 18-29 psykisk ohälsa: 31

Långa väntetider för vård av psykisk ohälsa (5st)

- Utretts av privat vårdgivare utomläns, och då fått en diagnos, och därefter får vänta länge för att erhålla behandling inom regionens psykiatri.

*”Önskar lämna klagomål gällande bristande tillgänglighet samt **lång väntetid**. Har fått en ADD-diagnos och fick för ca tio månader sedan en tid för insättande av läkemedel. Tiden har dock flera gånger blivit uppskjuten varför patienten ännu inte fått sin läkemedelsbehandling. Har försökt ringa flera gånger men kommer inte fram.” (ärende psykiatri)*

Bristande övergång mellan BUP och vuxenpsykiatri

”Förälder som beskriver att barnet har ADHD och ytterligare diagnos. Har sen mer än ett år en utredning som inte görs klar, väntar på ytterligare arbetsförmågebedömning hos arbetsterapeut. Patienten saknar resurser att själv ringa, förälder ringer runt och får veta att man utan att meddela avslutat utredningen. Förälder beskriver att barnets liv "satts på paus, väntar på skola, jobb, utredning, aktivitetsersättning, andra stödåtgärder". Det skapar hinder vardagen att inte veta var hen ska. Förälder har ytterligare barn med NPF och beskriver att systemet inte funkar, hen tänker på dem som inte har närstående som driver. Barnet var tidigare på barnhabiliteringen och då var det bra.” (ärende psykiatri)

Organisatoriska mellanrum

”Har fått läkemedel mot ADD och ångest förskrivet av primärvården. Under den tiden läkaren har semester så finns det ingen annan läkare som kan förskriva hens läkemedel, den läkare som var "utsedd" hade inte rätt att skriva ut narkotikaklassade läkemedel.

*Upplever att hen **bollas mellan primärvård och psykiatri**, blir hänvisad "runt, runt", och upplever att ingen vill ta ansvar. Beskriver att läkemedlen nu är på väg att ta slut, vilket skapar ångest och oro.” (ärende primärvård)*

Medicinering och läkemedelshantering

*”Förskrevs läkemedel utan att ha fått **information** om hur hen ska ta dem eller ev biverkningar.” (ärende psykiatri)*

*”Patient som beskriver att hen sökte primärvård för mer än 2 år sedan då hen började må psykiskt dåligt, ville ha KBT-psykolog, när hen hör av sig efter 6 månader har de glömt att sätta hen i kö till psykologisk behandling. **Erbjöds läkemedel** vilket hen inte ville. Patienten beskriver bristande förståelse för patienter med ångest.” (ärende primärvård)*

Kontinuitet och vårdplan – viktigt för patienter

*”Skrevs ut från psykiatrisk slutenvård, och fick besked att det skulle ske **uppföljning** om 3 veckor, men har inte hört något. Känner sig otrygg. Patienten hade vid utskrivning velat ha konkret besked om hur, när och av vem uppföljning skulle ske, samt var hen skulle vända sig om hen hade behov av kontakt, samt information hur hen kunde använda 1177.” (ärende psykiatri)*

Övervakade urinprov r/t ADHD-medicinering

Ingår ej i urvalet (man 35 år)

Patient som påbörjat ADHD utredning, blodprover och övervakat urinprov ingår, det kändes inte bra. Patienten har inga drogproblem. Han har på attention hemsida läst att man ska anmäla om man råkar ut för det

Ivo: Fel kräva drogtest vid ADHD efter något högre alkoholmarkörer (lakartidningen.se)

Rapporten i media

Läkartidningen

START **AKTUELLT** KLINIK OCH VETENSKAP OPINION LE

AKTUELLT – START **NYHETER** PATIENTSÄKERHET KULTUR KRÖNIKA RECENSION MEDDELANDEN MÄNNISKOR & MÖTEN MINN

KALENDARIIUM PODD

SENASTE Kommunals strejk avblåst

KONTAKT SKRIV PRENUM

NYHETER

Ivo: Brister i övergången från BUP till vuxenpsykiatri

Skiftet mellan BUP och vuxenpsykiatri brister. Många unga vuxna patienter tvingas göra en ofrivillig paus i behandlingen när det är dags att ta steget över till vuxenpsykiatri. Det visar en genomgång av förra årets klagomål.

Marie Ström

marie.strom@lakartidningen.se

Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, och Patientnämnderna, PAN, har gått igenom alla inkomna klagomål under 2022 gällande unga vuxnas vård för psykisk ohälsa. **Granskningen** har gjorts för att undersöka hur övergången fungerar mellan BUP och vuxenpsykiatri och vilka problem unga vuxna upplever.

Unga vuxna definieras som 18–29 år. En tredjedel av den totala mängden klagomål från patientgruppen till Ivo förra året rörde vård för psykisk ohälsa. De flesta handlar om att man inte anser att vårdpersonalen tagit ens

